

الصَّلَاةُ كَلِمَاتُ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَقْبَلُ إِلَّا بِالصَّوْقِ

تجسم سفر عشق، بی تو آسان نیست
شبی به سردی شب‌های سرد هجران نیست
تمام خاطره‌ها را به باد خواهم داد
اگرچه همدمی امشب به غیر باران نیست
بخواب؛ خستگی‌ات را صدا مزن دیگر
بخواب؛ بعد تو شوری در این نیستان نیست
چگونه زخم تو را مرهم آورم؟!، سخت است
به جز حریم رضا علیه السلام، درد را که درمان نیست
به سوز روضه‌ات ای خادم‌الرضا علیه السلام سوگند
نشان نوکریت پشت ابر پنهان نیست

سرشناسه	: بابائی، جعفر، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	: نماز در کلام بزرگان و شهدای خدمت/ گردآوری و تدوین: جعفر بابائی.
مشخصات نشر	: تبریز: عاصم، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۰ ص. : ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۶۹-۳۳۱-۶۲۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
شناسه افزده	: ستاد اقامه نماز استان آذربایجان شرقی.
موضوع	: نماز Salat
موضوع	: علمای شیعه -- دیدگاه درباره نماز
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ م۷۱۴/م۶۸۱/ PB
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۵۷۷۲۱

به مناسبت العیدین شکر ای خدمت

با مشارکت ستاد اقامه نماز استان آذربایجان شرقی و شهرداری کلانشهر تبریز

نماز

در کلام بزرگان و سخاوت خدمت

بمناسبت العید شکر ای خدمت

با مشارکت ستاد اقامه نماز استان آذربایجان شرقی
و شهرداری کلاتشهر تبریز

ناشر: انتشارات عاصم
تدوین: حجة الاسلام جعفر بابائی

طراح و صفحه‌آرا: مرتضی فتح‌الهی
قطع رقعی: ۲۰ صفحه
شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۳۳۱ - ۶۶۹ - ۲
تمامی حقوق برای ستاد اقامه نماز استان آذربایجان شرقی محفوظ است

تبریز، خیابان امام خمینی علیه السلام، ضلع شرقی
مصلای اعظم امام خمینی علیه السلام

تلفن: ۰۹۱۴۲۲۲۳۵۰۶ / همراه: (۰۴۱) ۳۵۵۷۱۷۳۴

نماز

دکتر عزیز گمان
و خدا در خدمت

۵

فهرست مطالب

- ۷ | مقدمه
مقام معظم رهبری علیه السلام:
- ۹ | همه و همه در مسئولیت اقامه نماز شریکیم
شهید آیت الله سید ابراهیم رئیسی:
- یک فرد مسئول باید برای ترویج نماز از جایگاه و موقعیت خود بهره بگیرد
شهید آیت الله سید محمد علی آل هاشم:
- ۱۱ | واجبی که هر روز هفتاد بار تبلیغ می شود
حجة الاسلام والمسلمین محسن قرائتی:
- ۱۵ | چهارنوع نماز داریم: نماز شکر، نماز رشد، نماز انس و نماز قرب
شهید مالک رحمتی:
- ۱۷ | نخ اعتبار نماز، اخلاص است که اگر نباشد
ارزشی ندارد
- ۱۹ |

نماز عشق خواند و همی جانان پیر دند

مقدمه

تمنا
در کنار بزرگان
و خداوند عزت

۷

در این دنیا، بزرگترین گمشده انسان که خودش را بخاطر آن به آب و آتش می‌زند، آرامش است، و خداوند این نعمت بزرگ را در هیچ جای دیگری، غیر از یاد خودش قرار نداده و چنین فرموده است که آگاه باشید؛ با یاد خدا به آرامش خواهید رسید؛ و یکی از جلوه‌های یاد خدا، نماز است، پس اگر آرامش می‌خواهیم، نماز بخوانیم.

در نظام جمهوری اسلامی هم که زمینه ساز ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریح می‌باشد، طبق سفارش خداوند متعال در آیه ۴۱ سوره حج، مسئولین باید بستر اقامه نماز را در دستگاه‌های اجرایی و ادارات و مدارس و مساجد

آماده کنند و با حضور خود مسئولین در نماز جماعت اول وقت، نماز را اقامه کنند و تنها اکتفا به اِقروا نکنند.

در این کتابچه که با همکاری **ستاد اقامه نماز** استان آذربایجان شرقی و معاونت فرهنگی و امور اجتماعی **شهرداری کلانشهر تبریز** جهت ارج نهادن به ساحت والای شهدای خدمت، خصوصاً رئیس جمهور **شهید آیت الله رئیسی** و نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه **تبریز شهید آیت الله محمدعلی آل هاشم** و استاندار آذربایجان شرقی **شهید مالک رحمتی** تهیه شده، تصمیم گرفتیم جهت بیان اهمیت نماز با استناد به سخنان بزرگان و شهدای خدمت قدم ناچیزی برداریم.

مجید آقاجانی

مدیر ستاد اقامه نماز استان آذربایجان شرقی

نماز

دکتر تبریزگان
مشاور خدمت

مقام معطر رهبری (عظما)

همه وهمه در مسؤلیت اقامه نماز شریکیم

سلامت معنوی هر فرد وابسته به نماز است و صراط مستقیم و حیات طیبه ی هر جامعه نیز تنها با اقامه ی نماز در آن تحقق می یابد.

سالها است که این شعار در ایران اسلامی بر سر دست گرفته شده است که: **الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ** و این اجلاس سالیانه به همت و پشتکار عالم مجاهد و خستگی ناپذیر جناب حجت الإسلام قرائتی برپا می شود و توصیه های

مؤكد درباره‌ی گسترش نماز و به کیفیت لازم رسیدن نمازهای ما، تکرار می‌گردد.

با این حال باید اعتراف کنیم که **حق این فریضه‌ی الهی که درمان دردهای عمده‌ی فردی و اجتماعی ما است، ادا نشده است.** ما مسئولان، ما سخنوران و سخنگویان، ما سررشته داران امور کشور، ما روحانیون و متولیان تبلیغ و تعلیم دین و ما همه‌ی آحاد و همه‌ی قشرهای مردم، همه و همه در مسئولیت اقامه نماز شریکیم. **همه همت گماریم** که نماز را در جایگاه شایسته‌ی خود که قرآن و حدیث به آن ناطق است، بشناسیم و بشناسانیم و عمل شخصی خود را نیز به تناسب آن تعالی بخشیم.^(۱)

والسلام علیکم ورحمه الله
سیدعلی خامنه‌ای
هفدهم آذر ماه ۱۳۹۵

(۱) پیام مقام معظم رهبری به بیست و پنجمین اجلاس سراسری نماز (در البرز)

نماز

دکتر سید مرتضی
مجتهد و فقیه

شهادت‌الله
سیدابراهیم رئیسی

یک فرزند سؤل باید برای ترویج نماز از جایگاه و موقعیت خود بهره‌گیرد

تلاش برای ترویج و اقامه نماز باید همواره ادامه داشته باشد چرا که نماز ستون دین است. نماز در حیات طیبه بسیار تاثیرگذار بوده و اساسا شکل‌گیری حیات طیبه بدون نماز ممکن نیست و دست یافتن به جامعه سالم بدون نماز ممکن نیست. اولین توصیه به صاحبان مکتب و قدرت نماز است؛ اگر نماز بود باقی خوبی‌ها در پرتو آن شکل می‌گیرد

نماز
در کنار تریزگان
و شکار حضرت

و از زشتی‌ها اجتناب می‌شود چرا که در روایت داریم که نماز انسان را از زشتی‌ها باز می‌دارد. نماز امیدآفرین‌ترین فریضه در بین تمام فرایض و احکام الهی است.

گفته‌اند که راه مقابله با همه زشتی‌ها و رسیدن به همه خوبی‌ها نماز است و اساساً هیچ‌کس در مسیر کمال جز از طریق توجه به نماز به قله نمی‌رسد؛ اساساً نماز هم راه و طریق است و هم مقصد، مقصود و هدف. یک فرد مسئول و دارای مکتب و قدرت اول باید به ارتقای کیفیت و تقویت روح نماز خود توجه کند و روح او با روح نمازش انس بگیرد و در گام بعدی برای ترویج نماز از جایگاه و موقعیت خود بهره بگیرد.

کسانی که دارای جایگاه‌ها و مسئولیت اجرایی هستند باید برای ترویج نماز الگوسازی کنند؛ این الگوسازی نیز باید با سلوک، عمل و روح نماز خود آنان صورت گیرد و عمل و کیفیت نماز آنها دیگران را به نماز دعوت کند.

تلاش برای اجتماعی کردن نماز حائز اهمیت است. اهل هنر، اهل قلم و بیان تلاش کنند که نماز را ترویج کنند. اهل رسانه نیز تلاش کنند که ترویج نماز و تبیین و معرفت نسبت به نماز با بیان‌های مختلف و در سطوح مختلف مخاطبان صورت بگیرد، به گونه‌ای که از کودک و نوجوان و جوان تا فرهیختگان

نماز

دکتر عزیز گان
مشاور اخلاقی

و نخبگان، همه با نماز ارتباط داشته باشند. کسانی که در جایگاه سازمانی و اداری هستند، حوزه، دانشگاه، موسسات علمی و فرهنگی و پژوهشی، برای ترویج نماز را الگوسازی کنند.

باید نسبت به آسیب‌های اجتماعی نگران باشیم، آسیب‌های اجتماعی جامعه را تهدید می‌کند. وسایل ارتباطی و اطلاعاتی امروز را نمی‌توان محدود کرد، زیرا دسترسی برای همه وجود دارد و گسترش و توسعه و سرعت آن تمام سطوح و لایه‌های زندگی انسان معاصر را در بر گرفته به نحوی که امروز همه شئون زندگی بر این بستر قرار داده شده و روز به روز به طرف هوشمندسازی حرکت می‌کند.

نماز بهترین عنصر برای صیانت از نسل جوان و نسل نو و آحاد جامعه است. باید در همه مراکز علمی، فرهنگی، فکر و اندیشه‌ای اعم از مدرسه، دانشگاه و مراکز سازمانی و اداری نسبت به اقامه نماز توجه و اراده وجود داشته باشد.

به هیچ عنوان نماز نباید جای خود را به فعل دیگری بدهد.

دولت در توجه دادن به نماز و آثار و برکات و معنویات نماز به آحاد جامعه به ویژه جوانان و نوجوانان مسئولیت دارد. البته این وظیفه همه رسانه‌ها، مراکز علمی، فرهنگی، فکری و اندیشه‌ای الگوساز و حوزه

نماز

دکتر عزیزگان
مشاور حضرت

و دانشگاه است. همین اجلاس نیز به شکل نمادین و وظیفه ما در اقامه و ترویج نماز را یادآوری می‌کند. از جمله تصاویر و جلوه‌هایی که از فلسطین می‌بینیم، نماز خواندن افرادی است که مصیبت دیده بودند و روی خرابه‌ها نماز می‌خواندند؛ مهمترین عنصر مقاومت فلسطینیان همان توجه به نماز و برپایی آن است.

نیرو بخش‌ترین عنصر برای انسان سالک، نماز است؛ بزرگترین امید فلسطینیان نماز و قرآن است که آنها را مقابل دشمن سرپا و مقاوم نگه داشته است. امروز بزرگترین پشتوانه غزه بزرگ و فلسطین مقتدر در این دنیا نماز و توجه به خداست و با این اقدام دشمن را مستاصل کرده است. قریب ۱۰۰ روز از جنگ می‌گذرد، اما شرافت ایمان، فلسطینیان را در برابر شرارت استوار نگاه داشته است.

همه اینها به برکت ایمان و قرآن و نماز است که توانسته انسان‌های مقاومی را به بار آورد. در دفاع مقدس هم همین گونه بود و رزمندگان با قدرت نماز و قرآن به مبارزه با دشمن بعثی می‌رفتند.^(۱)

(۱) سخنرانی شهید رئیسی در اجلاس سراسر نماز ۱۴۰۲ در زنجان (<https://www.president.ir/fa/149293>)

شهادت‌نامه
سید محمد علی آل‌هاشم

واجبی که هر روز هفتاد و یکبار می‌شود

خاطره: اجلاس نماز استان بود... در سالن استانداری آذربایجان شرقی... دقیقا ساعت ده صبح بود که حاج آقا تشریف آوردند... مثل همیشه اول برنامه تشریف آوردند... البته عادت حاج آقا اینگونه بود... در ورودی سالن استاندار شهید رحمتی نیز رسیدند... هنوز مهمان‌ها کم‌کم داشتند جمع می‌شدند که حاج آقا فرمودند جلسه شروع شود... جلسه با قرائت قرآن آغاز شد... تلاوت که تمام شد گزارش نمازی بوسط مدیر ستاد اقامه نماز داده شد... بعد سخنرانی شروع شد... سخنران جلسه

نماز
در کلان‌ترکان
و شکر حضرت

ایشان بودند... سالن دیگر پر شده بود از مدیران کل و دبیران نمازی ادارات... حاج آقا تشریف بردند روی سن و سوالی پرسیدند... سوال این بود: هر روز برای نماز چند بار تبلیغ می شود؟... سکوت مجلس را گرفت... یک نفر گفت ۵ بار... یکی دیگر گفت ۱۰ بار... دیگری گفت ۱۷ بار... هیچ یک از اینها جواب صحیح نبود!!!... حاج آقا در پاسخ فرمودند: هفتاد بار!!!... همه تعجب کردند... چگونه؟... حاج آقا شروع کردند به توضیح دادن... گفتند که هر روز در ۵ نوبت ما اذان و اقامه می گوئیم... در اذان و اقامه می گوئیم: **حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ** (۲ مرتبه که مجموعا همیشه ۲۰ بار) بعد می گوئیم: **حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ** (۲ مرتبه که همیشه ۲۰ بار) بعد می گوئیم: **حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ** (۲ مرتبه که همیشه ۲۰ بار) و در اقامه میگویم **قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ** (که همیشه ۱۰ بار) و لذا ۷۰ بار در شبانه روز نماز تبلیغ می شود... بعد فرمودند: هیچ یک از واجبات این قدر سفارش نشده است، نه زکات! نه حج! نه روزه! و نه سایر واجبات!

- (۱) شتاب کنید به سوی نماز
- (۲) شتاب کنید به سوی رستگاری
- (۳) شتاب کنید به سوی بهترین عمل ها
- (۴) نماز بر پا شد

حجۃ الاسلام والمسلمین
محسن قرآتی

تمنا
در کنار ترازگان
و خدا در خدمت

۱۷

چهار نوع نماز داریم : نماز شکر، نماز رشد، نماز انس و نماز قرب

ما چهار رقم نماز داریم

بعضی آیات قرآن می گویند: نماز بخوان برای شکرگزاری؛ سگ را اگر آب دهند دُم تکان می دهد، درخت را اگر آب دهید، میوه می دهد، ماشین را اگر بنزین بزنید راه می رود، این همه نعمت خدا به ما می دهد، هیچ؟ خدا می گوید: گرسنه بودی سیرت کردم، به تو امنیت دادم، اقتصادت را حل کردم و... حال برای تشکر نماز بخوان. پس اول

نماز برای شکرگزاری نعمت‌های خدا است.

نماز دوم برای رشد و آدم‌سازی

گاهی خدا می‌گوید: نماز کارخانه آدم‌سازی است، شما اگر لباس سفید بپوشید روی زمین سیاه نمی‌نشینید، نه اینکه نتوانید، بنشینید، نه، بلکه خود پوشیدن لباس سفید بازدارنده است، می‌گوید: نماز شما را از فحشا و منکر نهی می‌کند و باز می‌دارد، انسان وقتی اهل مسجد شد دیگر با کاروان دزدها شریک نمی‌شود.

نماز برای زنده‌شدن یاد خدا در دل

گاهی خدا می‌گوید: نماز بخوان تا ذکر من در ذهنت زنده شود. نماز بخوان تا یاد من در تو زنده شود و با یاد خدا دلت آرام گیرد.

نماز قرب برای نزدیک شدن به خدا

یک نماز دیگر که خدا می‌گوید، نماز قرب است، خدا خطاب به پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌گوید: ای پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اگر می‌خواهی به من نزدیک شوی راه قرب من سجده است.

شهید
مالک حسینی

تمنا
در کنار بزرگان
و شادان حضرت

۱۹

سخن اعتبار نماز، اخلاص است که اگر نباشد ارزشی ندارد

اگر ما برای اقامه نماز در مساجد، ادارات و مراکز علمی خصوصاً مدارس، بخش ها و روستاها تلاش کنیم، بیشتر مشکلات ما در مسائل فرهنگی و اقتصادی حل خواهد شد.

امام حسین علیه السلام که می فرمایند: **أَتَى كُنْتُ قَدْ أَحَبَّ الصَّلَاةَ** «من نماز را دوست دارم» یک معنا و مفهوم دیگری دارد، چرا که نماز یک رابطه عاشقانه با

خداست، مانند اینکه بعضی وقتها به شخصی فرصتی می دهند تا با بزرگی همکلام بشود. ما در بعضی از مراکز خرید محلی برای اقامه نماز نداریم یا بعضی از نمازخانه های بین راهی ما طوری نیست که ما را به نماز دعوت کند و مشکل تمیزی و نگهداری داریم، باید این مسائل در سریعترین زمان ممکن حل شود تا بستر مناسب از لحاظ تمیزی و زیبایی برای اقامه نماز فراهم شود.

نماز

دکتران بزرگان
مشاوران